

וולדמרס, אוגוסטינס (1883-1942)

(Augustinas Voldemaras). מדינאי ליטאי. ו' נולד בכפר בליטה. במלחמת-העולם הראשונה היה פרופסור למשפטים באוניברסיטת פרם (Perm) שברוסיה. ב-1917 יצג את הליטאים ב'וועידת הלאומים' בקיב, והושפע שם בין היתר מרעיונותיו של בר בורוכוב, מנהיג 'פועלי ציון', על אוטונומיה אישית למיעוטים לאומיים.

ב-1918-1922 היה ו' ראש-הממשלה הראשון של ליטה העצמאית ושר החוץ שלה, וב-1919 יצג את ליטה בוועידת השלום בפריס וחתם על ההצהרה למתן אוטונומיה מקיפה ליהודי ארצו.

אחרי ההפיכה הצבאית בסוף 1926 וביטול המשטר הדמוקרטי חזר ו' והיה לראש-הממשלה ושר החוץ, בתמיכת המפלגה הלאומית, ולמעשה היה רודן. הוא הקים וטיפח את הארגון הלוחמני 'זאב הברזל' (Gelezinis Vilkas), בעל האידיאולוגיה הפשיסטית והאנטישמית.

בספטמבר 1929 הודח ו' בעקבות חילוקי-דעות עם צמרת המפלגה הלאומית, וארגון 'זאב הברזל' הוצא אל מחוץ לחוק. נאמני ו' התנקשו, בברכתו, בכמה אישי ממשל, וביוני 1934 חוללו הפיכה, אך היא נכשלה, ו' הוגלה למחוזות נידחים וב-1938 גורש מליטה. נאמניו ירדו למחתרת. בסוף שנות ה-30 הגבירו את פעילותם נגד השלטון ותקפו יהודים. משרד החוץ הגרמני נתן להם תמיכה כספית קבועה.

עם כינון משטר סובייטי בליטה ביוני 1940 חזר ו' במפתיע לארצו, אך מיד נעצר והוגלה לאורדז'וניקידזה (Ordzhonikidze) שבקוקז. בעת התקרבותם של הגרמנים לשם נכלא, ולדברי מקורות סובייטים מת בכלאו.

נאמניו בליטה עמדו בראש משתפי-הפעולה עם הנאצים והיו פעילים מאוד ברצח יהודים, בליטה ומחוצה לה.